

Gecoro's werken aan goede ruimtelijke ordening

Sinds het nieuwe decreet ruimtelijke ordening van 2000 zijn gemeentelijke commissies voor ruimtelijke ordening (gecoro) verplicht. Samen met de provinciale commissie voor ruimtelijke ordening (procoro) en de Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening (Vlacoro) werken al die adviesraden aan een betere kwaliteit van het ruimtelijke beleid. Slagen zij in hun opdracht?

Tekst: Xavier Buijs - Foto: Layla Aerts

De gemeente heeft veel bevoegdheden om de ruimte te ordenen. Ze moet plannen maken zoals structuurplannen, BPA's, ruimtelijke uitvoeringsplannen of stedenbouwkundige verordeningen, ze moet vergunningen verstrekken en er mee op toezien dat alles volgens de regels wordt gerealiseerd. Daarom meende de decreetgever dat het gemeentebestuur een stevige steun in de rug kon gebruiken. De gecoro speelt vooral een belangrijke rol in het planningsluik. Ze adviseert de gemeenteraad minstens één maal over het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Ook alle BPA's of ruimtelijke uitvoeringsplannen moeten via de gecoro passeren voor een advies. Bovendien behandelt de gecoro de bezwaren en opmerkingen die worden ingediend tijdens het openbaar onderzoek bij de opmaak van een van die plannen. Soms gaat het om tientallen of honderden bezwaren, een hele kluit.

Behalve bovengenoemde planningstaken kan het college ook nog andere vragen met een ruimtelijk aspect aan de gecoro voorleggen. Wat moet er met het verlaten bedrijventerrein gebeuren? Hoe moet die verloederde winkelstraat aangepakt worden? Het kan ook advies vragen over vergunningsaanvragen. Tot slot kan de gecoro uit

eigen beweging een advies schrijven, dus zonder dat het college of de gemeenteraad daarom vroeg.

Deskundigen en maatschappelijke geledingen
Hoe groot de gecoro is, hangt af van de omvang van de gemeente en de wens van de

gen' vertegenwoordigd. Dit zijn veelal vertegenwoordigers van werknemers-, landbouw-, milieu- en middenstandorganisaties. Minimaal zetelen er zeven en maximaal 21 personen in de commissie. In de praktijk werd meestal gekozen voor een maximale invulling, om zoveel mogelijk groeperingen de kans te geven vertegenwoordigd te zijn in de gecoro. In veel gemeenten is de gemeentelijke stedenbouwkundig ambtenaar de secretaris.

De gecoro wordt wel eens in één adem genoemd met andere gemeentelijke adviesraden, zoals de milieu-, sport- of cultuurraad. Toch zijn er wezenlijke verschillen, waardoor een vergelijking eigenlijk niet opgaat. Ten eerste zijn de taken voor een groot deel decretaal bepaald. In een aantal gevallen moet het gemeentebestuur zoals hierboven aangehaald advies vragen aan de gecoro. Het kan het niet zomaar negeren. Neemt het toch een andere beslissing, dan moet het deze motiveren. Dat maakt van de gecoro een bijzondere adviesraad. Bovendien behandelt de gecoro de bezwaar-

In de gecoro zetelen minimaal een kwart deskundigen ruimtelijke ordening. De overige leden zijn vertegenwoordigers van de maatschappelijke geledingen.

gemeenteraad. De gecoro bestaat voor minimaal een kwart uit 'deskundigen' ruimtelijke ordening, onder wie de voorzitter. Voor de rest zijn de 'maatschappelijke geledin-

schriften die zijn binnengekomen tijdens een openbaar onderzoek. Ook al een bijzonder verantwoordelijke taak, die andere adviesraden niet hebben.

De gecoro geeft advies over het ruimtelijke structuurplan, maar ook over de ruimtelijke uitvoeringsplannen voor woon- of landbouwgebieden.

Vijf jaar ervaring

Op dit moment hebben 287 gemeenten een gecoro. Aan veertien kleine gemeenten is een vrijstelling verleend. Dat betekent dat bijna iedere Vlaamse gemeente in orde is met de decretale bepalingen. Maar is het ruimtelijke beleid ook op een hoger niveau getild? Dirk Van Mechelen, Vlaams minister voor Ruimtelijke Ordening, meent van wel: 'Op de meeste plaatsen gaat het er vrij volwassen aan toe. Het beeld van de werking van de gecoro's is over het algemeen positief.' Zo antwoordde hij op de parlementaire vraag van Joke Schauvliege in het Vlaamse Parlement op 17 november 2004. Toch bestaan er nog knelpunten. Sommige gecoroleden kennen weinig van ruimtelijke ordening. De inbreng van de verschillende gecoroleden is daardoor niet altijd evenwichtig. Gecoroleden die wel veel weten over ruimtelijke ordening, hebben in een aantal gevallen de neiging het debat te monopoliseren. En de vertegenwoordigers van maatschappelijke geledingen kunnen in sommige gevallen maar moeilijk boven de loutere belangenverdediging uitstijgen. Ook de relatie tussen gecoro en gemeentebestuur of -raad is soms moeilijk. Sommige politieke partijen trachten al in de gecoro de politieke discussie te voeren. In andere gemeenten ziet het college de adviesronde slechts als een noodzakelijke stap. Anderzijds hebben sommige gecoroleden het er moeilijk mee dat hun adviezen niet altijd worden gevolgd. Evert Lagrou, voorzitter van de gecoro in Vilvoorde en Grimbergen, heeft daar geen moeite mee: 'Wij werken heel serieus aan een advies. Wat er uiteindelijk mee gebeurt, is de zaak van de politici. Zij zijn de verkozenen, niet wij.'

Alles kan beter

Een uitgebreide evaluatie over de werking van de gecoro's bestaat niet. Op basis van vragen en contacten met leden van de gecoro's tekenen zich een aantal punten af die belangrijk zijn voor een goed functionerende gecoro. De rol van de voorzitter is cruciaal. Hij heeft een trekkersfunctie. Hij zit niet alleen de vergadering voor, maar steekt ook veel tijd en energie in de voorbereiding ervan. Hij moet de leden goed informeren en de ver-

gaderingen boeiend houden. Een serieuze evenwichtsoefening. Evert Lagrou is ervan overtuigd dat veel staat of valt met de voorzitter. 'Het is absoluut noodzakelijk dat de voorzitter zijn rol actief opneemt. Dat vergt veel tijd. Gelukkig heb ik die, omdat ik met pensioen ben. Voor een voorzitter die de gecoro naast zijn baan doet, is het echter géén gemakkelijke opgave.'

Een sterk lokaal bestuur neemt een open houding aan.

Het geeft alle informatie die de gecoro nodig heeft om een weloverwogen en onafhankelijk advies te kunnen formuleren.

Ook een goed huishoudelijk reglement is van belang. Een goede sfeer binnen de gecoro is belangrijk, maar soms moet je kunnen terugvallen op de afspraken van een reglement. Dat kan discussies vermijden.

Ten derde is een goed functionerend secretariaat essentieel. Het neemt een hoop praktische beslommeringen uit handen van de voorzitter. Degelijke voorbereidingen nemen echter vaak veel tijd in beslag. Het is belangrijk dat de persoon die het secretariaat doet, daarvoor over voldoende tijd beschikt.

Tot slot is er nog de verstandhouding tussen gecoro en gemeente. Een krachtig gemeentebestuur maakt zoveel mogelijk gebruik van de kennis en ervaring die in een gecoro aanwezig is, en houdt terdege rekening met de adviezen. Pierre Lefranc, voorzitter van de gecoro van Sint-Martens-Latem: 'Een sterk lokaal bestuur neemt een open houding aan. Het geeft alle informatie die de gecoro nodig heeft om een weloverwogen en onafhankelijk advies te kunnen formuleren.'

Achillespees

Op dit moment ontbreekt periodieke vorming voor gecoro's. Incidenteel heeft onder andere de School voor Bestuursrecht in West-Vlaanderen wel voor vorming gezorgd, maar het gebrek eraan wordt algemeen als een knelpunt aangevoeld. Nu hangt het van het initiatief van de voorzitter af of er terreinbezoeken zijn of dat externe deskundigen toelichting komen

geven. In Sint-Martens-Latem gaat het nog anders. Pierre Lefranc: 'Ik heb het college een budget gevraagd om leden van de gecoro naar een studiedag over ruimtelijke ordening te laten gaan of om relevante literatuur te kunnen aankopen.' Ook kunnen verschillende gecoro's uit een streek samen een thema bespreken of een externe spreker uitnodigen.

Maar de gecoro's kunnen het natuurlijk niet alleen. De organisaties die leden afvaardigen, moeten zorgen voor vorming. Zelfs organisaties die geen vertegenwoordiging hebben in de gecoro, kunnen een steentje bijdragen. Een erfgoedvereniging kan via een brochure of een uitzetting het belang duidelijk maken van het behoud van onroerend erfgoed. Zo laat elk gecorolid bij een standpunt de belangen van erfgoed meewegen. Wellicht is dat voor een kleine vereniging zelfs een betere strategie, dan binnen de gecoro telkens voor aandacht voor het erfgoed te moeten strijden. Tot slot lijkt het zinvol een band tot stand te brengen tussen de Vlacoro-procoro's en gecoro's. Het is immers ook belangrijk dat de raden van elkaar weten waarmee ze bezig zijn. De Mina-raad heeft zo'n band met de lokale milieuraden. Hij vraagt de milieuraden regelmatig naar hun mening en werking. Bovendien is er een handige website beschikbaar (www.milieuraad.be), waarop lokale milieuraden nuttige informatie vinden en een link kunnen opnemen naar hun eigen raad. Zou het geen goed idee zijn als de Vlacoro iets dergelijks uitwerkte voor de gecoro's? Ook dat zal de kwaliteit van het ruimtelijke beleid alleen maar ten goede komen.

Xavier Buijs is VVSG-stafmedewerker ruimtelijke ordening